

SOPIMUS

(C.I.F.)

"IBERIA 1971"

Agrupación Nacional de Importadores de Maderas'in, Suomen Sahanomistajayhdistyksen ja Svenska Trävaruexportföreningensin hyväksymä

- (1) **Sopijapuolet** Myyty :lle,
jota jäljempänä kutsutaan ostajaksi, sähkö-/telex-osoite
Ostettu :lta,
jota jäljempänä kutsutaan myyjäksi, sähkö-/telex-osoite
(agentin nimi) :n
toimissa myyjän agenttina, jota jäljempänä kutsutaan agentiksi, sähkö-/telex-osoite
..... jäljempänä eritellyt sahatavarat.
- (2) **Laivaus** Tavarat laivataan :sta (lastaussatama)
..... :n (määräsatama),
jolloin veden syvyyden tulee aina olla niin riittävä, että laiva voi lastattuna vapaasti kellua, laivalla (laivoilla), joka (jotka) laivanvarustamon arvion mukaan on valmis (ovat valmiit) lastaamaan määrättyinä ajankohtana välisenä aikana (määrätty laivausaika).
- (3) **Maksu** Maksu suoritetaan laivauspapereita vastaan myyjän kotimaassa olevassa pankissa avatulta ja sen vahvistamalta peruuttamattomalta remburssilta käteisenä, $2\frac{1}{2}\%$:n käteisalennuksella vähennettynä. Käteisalennus lasketaan fas-arvosta, mikä on sopimuksen mukainen hinta kuutiometriltä, vähennettynä vastaavan tavarän 2,7 m ja sitä pitempien pituuksien rahdilla kuutiometriltä. Remburssin on oltava myyjän käytettävissä viimeistään 14 työpäivää (lauantaipäiviä lukuun ottamatta) ennen määrätyn laivausajan ensimmäistä päivää ja sen on oltava voimassa vähintään kuukautta.
(Mikäli tähän kohtaan ei ole muuta merkitty, vähintään 2 kuukautta sanotusta päivästä lukien. (Ks. Yleisehtojen 5. kohtaa).
Kaikki »IBERIA 1971«-kaavakkeen Yleisehtojen painetussa tekstissä Englannin punnissa ilmoitetut summat on muunnettava sopimuksen edellyttämäksi valuutaksi sopimuksen allekirjoittamispäivän viimeisen vaihtokurssin mukaan.
- (4) **Laivausasiakirjat** Ks. Yleisehtojen 15. kohtaa.
- (5) **Pätkien hinta** Ks. Yleisehtojen 3. kohtaa.
- (6) **Vakuutus** Myyjän on huolehdittava vakuutuksesta (Ks. Yleisehtojen 11. kohtaa).
- (7) **Tiedonannot** Myyjän on sähköitse ilmoitettava ostajalle laivan saapumisesta ja lähdöstä.
- (8) **Lisenssit** Ks. Yleisehtojen 17. kohtaa.
- (9) **Yleisehdot** Kaikessa muussa suhteessa ovat voimassa yllä mainittujen järjestöjen hyväksymät »IBERIA 1971«-kaavakkeen Yleisehdot, mitkä kumpikin sopijapuoli tuntee ja hyväksyy.

ERITTELY JA HINNAT:

.....kuun päivänä 19.....

.....
Myyjä

.....
Ostaja

YLEISEHDOT

"IBERIA 1971"

Asociación Nacional de Importadores de Maderas'in, Suomen Sahamistiteijybdistykseen ja Svenska Trävarusportförningensin byddkrymdt

- Hinta-**
perusteet
1. Hinnat ovat kuutiometrihintoja (höylätavaran osalta nimellimittaa) ja niihin sisältyvät ensimmäiset kustannukset, rahti ja vakuutus määräsattamaan.
- Laatu ja**
mitat
2. Tavarat on toimitettava riittävän kuivina Espanjaan laivattaviksi, hyvänvärisinä, ts. u/s-tavaroissa ei saa esiintyä sinistymää, eikä niissä saa olla värivikaa. Ja niiden on oltava myyjän tavallista laatua, lajitteletua ja pituusjakautumaa. Sen jälkeen kun tavarat kunnollisesti suojattuina on viety pois myyjän laituripaikalta, myyjä ei ole vastuussa sellaisesta tavarain huonontumisesta, mikä on aiheutunut hänestä riippumattomista olosuhteista.
- Pituudet, leveydet ja paksuudet ovat metrisiä mittoja. Toimitettavat pituudet ovat 1.80 m ja siitä ylöspäin 0.30 m:n välein.
- Pätkät**
3. Irtotavarana toimitettaessa myyjä ottaa toimittakseen ahtausta varten tarvittavia 1.80, 2.10 ja 2.40 m:n pätkiä, joiden jakautuman kussakin erittelyn erässä tulee kohtuullisesti noudattaa myyjän tavanmukaista pätkien pituusjakautumaa, sopimuksessa mainittuun hintaan, mutta ei kuitenkaan enempää kuin 5 % lastin määrästä.
- Pätkät sisältyvät sopimuksen määrään, mutta niitä ei oteta huomioon keskipituutta laskettaessa. Myyjällä on oikeus toimittaa tällaisia pätkiä aina 5 %:iin asti koko määrästä, riippumatta siitä, tarvitaanko niitä ahtausta varten vai ei. Tämä 5 %:n rajoitus ei kuitenkaan koske rimalautoja, 115 mm ja kapeampia lautoja eikä sekstalaatua.
- Lukuun ottamatta niitä tapauksia, jolloin samaa kokoa ja laatua olevien erien osalta on nimenomaan sovittu eri hinnasta 1.80—2.40 m:n pätkille (jolloin — tämän lausekkeen määräyksistä huolimatta — kaikki tällaisten erien pätkät laskutetaan sovittuun hintaan), myyjällä on oikeus toimittaa kunkin koon ja laadun (erän) osalta pätkiä 3 %:n määrään saakka täyteen hintaan (vastaavan tavarain 2.70 m ja sitä pitempien pituuksien täysi cif-arvo). Jos kuitenkin tämä prosenttimäärä ylitetään jossakin erässä (joissakin erissä), kaikki tällaisen erän (tällaisten erien) pätkät (edellä mainitut 3 % mukaan luettuna) on laskutettava 2/3 hintaan, mikä viimeksi mainittu hinta tarkoittaa kahta kolmasosaa fas-arvosta (ts. sopimuksen mukainen hinta kuutiometriltä vähennettynä vastaavan tavarain 2.70 m ja sitä pitempien pituuksien rahdilla kuutiometriltä) lisättyinä täydellä rahdilla.
- Höylätavarat laskutetaan täyteen hintaan.
- Paketoidut**
tavarat
4. Pituuspaketoiduilla tavaroilla tarkoitetaan tavaroita, joita kuhunkin pakettiin sisältyy yhtä ainoata pituutta ja kokoa. Myyjällä on kuitenkin oikeus yhdistellä jäännöspituuksia, joita ei ole riittävästi täyteen pakettiin. Trukkipaketilla tarkoitetaan pakettia, johon sisältyy samaa kokoa eri pituuksina.
- Rembursi**
5. Jollei rembursia avata tämän sopimuksen määräysten mukaisesti eikä se ole voimassa sovittuna ajanjaksona, myyjällä on oikeus purkaa sopimus ja saada sellainen vahingonkorvaus, mihin hän osoittaa olevansa oikeutettu.
- Rahtaus**
6. Myyjän on ajoissa huolehdittava laivatilan hankkimisesta. Hänellä on oikeus asettaa rahdatun aluksen tilalle toinen. Ostajan ja myyjän on kuitenkin keskenään etukäteen sovittava rahtausopimuksen ehtoista. Myyjän on sekä alunperin rahdatun että jokaisen sen tilalle asetetun aluksen suhteen heti tiedotettava ostajalle rahtauksesta, jolloin on ilmoitettava laivan nimi, mikäli se on tiedossa, sekä toimitettava ostajalle jäljennös rahtausopimuksesta. Myyjän on sähköisesti ilmoitettava ostajalle laivan (laivojen) nimi (nimet), jos sitä (niitä) ei ole mainittu rahtausopimuksessa, sekä saapumis- ja lähtöpäivä.
- Mikäli varustamo ilmoittaa, ettei joko alunperin rahdattu tai sen tilalle asetettu laiva ole valmis lastaamaan kuuden viikon kuluessa määrätystä laivausajasta lukien tai jos laiva, josta sellaista ilmoitusta ei ole tehty, ei ole voinut lastata mainitun ajan kuluessa, myyjän on tiedotettava tästä heti sähköllä ostajalle ja ilmoitettava tarkka ajankohta, jolloin hän on saanut varustamon ilmoituksen, jos sellainen on annettu. Ostajalla on tällöin oikeus purkaa sopimus vastaavalla osin, edellyttäen että myyjä saa tästä tiedon ajoissa voidakseen purkaa rahtausopimuksen, kuitenkin sellaisiin poikkeuksiin, että mikäli myyjä ei ole tehnyt ostajalle ilmoitusta edellä määrättyllä tavoin, ostajan purkamisoikeus on riippuvainen vain siitä, että hän ilmoittaa siitä heti saatuaan tiedon viivästymisestä. Tällaisissa tapauksissa myyjän on hyvitetävä ostajalle rembursikustannukset.
- Myyjä ei ole velvollinen tekemään edellä tarkoitettua ilmoitusta alunperin rahdatun laivan osalta, mikäli hän on rahdannut tai hänen tarkoituksenaan on rahdata jokin toinen laiva sen tilalle.
- Jos jokin tämän sopimuksen nojalla rahdattu laiva joutuisi haaksirikkoon ennen lastausta sen jälkeen kun sen nimi on ilmoitettu ostajalle, myyjällä on oikeus joko rahdata toinen laiva sen tilalle noutamaan lasti sopimuksessa edellytetyin ajan kuluessa tai kuuden viikon aikana sen jälkeen taikka purkaa sopimus vastaavalla osin ilmoittamalla tästä heti ostajalle. Ostajalla on tällöin kuitenkin oikeus noutaa tavarat sovittuun cif-hintaan vähentämällä siitä vakuutus- ja rahtikustannukset ja sen rahdin, jolla menetetty alus oli rahdattu, noudattaen asianomaisten yhdistysten hyväksymän, voimassa olevan »HISPANIA»-sopimuskaavakkeen määräyksiä ja ehtoja, jolloin likimääräismaksun perimispäivä on — mikäli tavaroita ei ole aikaisemmin noudettu — kuusi viikkoa siitä päivästä lukien, jolloin tällaista oikeutta on käytetty.
- Myyjä ei ole vastuussa mistään laivausten myöhästymisen takia ostajalle aiheutuneesta vahingosta, mikä on aiheutunut sellaisista syistä, joille myyjä ei mitään voi, edellä mainittua rembursikustannusten korvaamista lukuun ottamatta.
- Lastausohjeet**
7. Täydellisten lastausohjeiden on oltava myyjän agentin käytettävissä vähintään viisitoista työpäivää (lauantaipäiviä lukuun ottamatta) ennen määrätyn lastausajan ensimmäistä päivää.
- Rahtaus-**
marginaali
8. Kun sopimuksen kokonaismäärä on rahdattu rahtausopimuksen mukaan laivattavaksi vain yhdellä laivalla, myyjällä on — rah-

tauksen helpottamiseksi — oikeus ylittää tai alittaa — ellei toisin ole sovittu — sopimuksessa mainittua kokonaismäärää 10 %:lla, kuitenkin enintään 250 m³:llä. Sopimus käsitetään lopullisesti täytetyksi jos laivattu määrä pysyy sopimuksen mukaisen määrän ja edellä mainitun marginaalin puitteissa. Muussa tapauksessa on laivattava loput sopimusmäärästä.

Jos sopimuksen kokonaismäärä laivataan rahtausopimuksen mukaan kahdella tai useammalla laivalla, myyjällä on — rahtauksen helpottamiseksi — oikeus ylittää tai alittaa — ellei toisin ole sovittu — kukin rahdatu määrä 10 %:lla, kuitenkin enintään 250 m³:llä. Kukin laivattu määrä vähennetään sopimusmäärästä, ja sopimus käsitetään täysin toimitetuksi, jos siitä viimeksi laivatun erän jälkeen on jäljellä määrä, joka ei ylitä viimeksi laivatun erän osalta sallittua marginaalia. Jos jäljellä oleva määrä on sanottua marginaalia suurempi, on laivattava loput sopimusmäärästä.

Mikäli laivanpäällikkö käyttää marginaalioikeutta ja pyytää rahdatun määrän lisäämistä, myyjän on annettava tällainen lisäys toimittamalla sopimuksen mukaisia erä tämän kohdan ensimmäisessä ja toisessa kappaleessa säädettyjen maksimimarginaalien asettamien rajoitusten. Mitään erää ei kuitenkaan saa korottaa enempää kuin kaksinkertaiseksi ostettuun määrään verrattuna eikä missään tapauksessa yli 100 m³:n määrällä. Paketoituja tavaroita toimitettaessa lisäyksen saa antaa paketoituina ja/tai irtotavaroina.

Mikäli laivanpäällikkö pyytää rahdatun määrän vähentämistä, myyjällä on oikeus vähennykseen niiden erien tai osien puitteissa, joita vähentämistä pyydetessä ei vielä ole toimitettu laivan sivuun. Määräys on voimassa riippumatta siitä, mitä 9. kohdassa määrätään myyjän vaihtelu oikeudesta.

Tätä kohtaa ei sovelleta linjalaivoilla laivattaessa eikä myöskään silloin, kun sopijapuolet ovat kontrahdissa sopineet minimi/maksimimäärästä, jolloin rahtauskin on suoritettava minimi/maksimi-ehdoin.

Myyjän vaihtelu-oikeus

9. Myyjällä on oikeus toimittaa kutakin erää 10 % enemmän tai vähemmän. Lisäys tai vähennys ei kuitenkaan saa minkään erän osalta olla suurempi kuin 100 m³. 10–50 m³:n erien osalta vaihtelu-oikeus saa olla enintään 5 m³. Sopimuksen kokonaismäärän poikkeaman on kuitenkin pysyttävä 8. kohdassa määrättyissä rajoissa. Tätä vaihtelu-oikeutta ei myöskään saa käyttää enempää kuin että remburssin puitteissa saatava summa kattaa laskun määrän.

Määrä Yli- ja vajaatoimitus

10. Mikäli sopimusmäärää on ylitetty tai jotakin erää toimitettu enemmän kuin 8. ja 9. kohdan mukaan on sallittu, ostajalla ei ole oikeutta kieltäytyä vastaanottamasta lastia, mutta hänellä on oikeus vastaanottaa koko lasti, jolloin se osa tavarasta, josta myyjä ei ole saanut suoritusta remburssilta, on maksettava erikseen, tai vastaanottaa ainoastaan sopimuksen edellyttämät määrät, joihin yllä mainittujen lausekkeiden sallimien marginaalien katsotaan sisältyvän, ja hylätä liikaa toimitettua määrää. Jos ostaja valitsee jälkimmäisen vaihtoehdon ja siis ottaa vastaan vain sopimuksen mukaiset määrät, joihin edellä mainittujen lausekkeiden sallimat marginaalit sisältyvät, myyjän on maksettava takaisin se osa kauppahinnasta, mikä on maksettu hyljättyjen erien osalta, sekä korvattava ostajalle kaikki ylitoimituksista aiheutuneet lisäkustannukset.

Mikäli myyjä ei toimita koko sitä määrää, minkä hän on velvollinen antamaan, tai vähentää jotakin sopimuksen mukaista erää enemmän kuin 8. ja 9. kohdan mukaan on sallittu, ostajan on otettava vastaan toimitettu määrä, mutta hänellä on oikeus vaatia vahingonkorvausta puuttuvasta määrästä.

Vakuutus

11. Myyjän on vakuutettava lasti cif-arvon mukaan, josta on vähennetty rahti ja lisätty 10 % sekä rahtiennakko tai etukäteen maksettu rahti, mikäli sellaista on suoritettu. Vakuutus on otettava ensiluokkaisessa yhtiössä Lloyd'in vakuutuskirjan ja Timber Trade Federationin voimassa olevien vakuutusehtojen mukaisesti ja siihen on sisällytettävä »Institute War Clauses (Timber Trade)»- ja »Institute Strikes Riots and Civil Commotions Clauses (Timber Trade)»-ehdot sen sisältöisinä kuin ne ovat vakuutuksen astuessa voimaan.

Ostajan on suoritettava kaikki ne sodanvaaran varalta otettavan vakuutuksen maksut, mitkä 100.00 puntaa kohti ovat yli £ 0.15.

Toimitusesteet

12. Jos jonkin tässä sopimuksessa määritellyn tavaran valmistus ja/tai laivaus ja/tai merikuljetus viivästyy tai estyy sahalaitoksilla ja/tai laivastuissa sattuneen tulipalon tai vahingon takia taikka kuivuuden, jään, tulvan, lakon tai työsulun, liikekannallepanon tai jonkin muun sellaisen syyn vuoksi, mille myyjä ei mitään voi, hän ei ole vastuussa mistään ostajalle näin aiheutuneesta vahingosta, edellyttäen että hän ilmoittaa viivästymisestä tai esteestä heti ostajalle sähköllä.

Jos koko erän tai osan laivaus käy edellä mainituista syistä kokonaan mahdottomaksi kuuden viikon kuluessa sovittua laivausajasta lukien, myyjän on heti ilmoitettava siitä ostajalle, ja sopimus purkautuu kaiken laivaamatta olevan tavaran osalta. Jos ostaja kuitenkin seitsemän päivän kuluessa tiedotuksen saatuaan valitsee toisen vaihtoehdon, hänellä on oikeus noutaa ne tavarat, jotka ovat saatavissa sovittuun cif-hintaan, josta vähennetään sopimuksen allekirjoituspäivänä voimassa olevien taksojen mukaiset vakuutuskustannukset ja rahat, noudattaen voimassa olevan »HISPANIA»-sopimuskaavakkeen ehtoja ja määräyksiä, jolloin likimääräismaksun perimispäivä on, mikäli tavaroita ei ole noudettu aikaisemmin, kuusi viikkoa siitä päivästä lukien, jolloin edellä mainittu valinta on tehty.

Sota ym.

13. Jos vienti- tai tuontikielto (paitsi sellaisissa tapauksissa, jolloin vienti tai tuonti on riippuvainen vain lisenssin saannista), sota tai saarto jonakin ajankohdana estää laivauksen sovittuun ajan taikka 6. tai 12. kohdassa edellytetyn tai muutoin molemminpuolisesti sovittuun, pidennettyyn ajanjaksoon kuluessa, purkautuu sopimus kokonaan tai siitä osin kuin sitä ei ole täytetty.

Jos jostakin tässä lausekkeessa luetelluista syistä johtuen merirahdeissa tapahtuisi nousua yli £ 0.65 kuutiometriltä sopimusta allekirjoitettaessa voimassa oleviin rahteihin verrattuna, myyjällä on oikeus purkaa sopimus, jollei ostaja ilmoita olevansa halukas maksamaan edellä mainitun £ 0.65 yli menevää ylimääräistä rahdia ja kaikkia ylimääräisiä vakuutuksia. Ilmoitus tästä on tehtävä myyjälle suoraan tai tämän agentin välityksellä kolmen päivän kuluessa (lauantaipäivää lukuun ottamatta), siitä, kun tällaisia korotuksia koskeva myyjän tiedonanto on saapunut.

Konossementti

14. Mikäli ostaja vaatii laadittavaksi enemmän kuin 7 konossementtiä 500 kuutiometriä kohti, hänen on jokaisesta ylimääräisestä konossementistä maksettava £ 5.00. Sitä paitsi hänen on maksettava £ 0.30 kuutiometriltä, jos hän vaatii jonkin erän jakamista 15–25 m³:n osiin ja £ 0.60 kuutiometriltä alle 15 m³:n osieristä.

Laivausasiakirjat

15. Laivausasiakirjojen tulee käsittää seuraavat asiakirjat:

- Alkuperäislasku kolmine jäljennöksineen;
- 3 kappaletta »onboard konossementtejä» alkuperäisinä sekä 2 jäljennöstä;
- eritely kolmin kappalein, mikäli mahdollista;
- vakuutuskirja,
- alkuperäistodistus

**Lisäselvitys-
ajan korvaus**

16. Myyjä sitoutuu maksamaan sen lisäselvitysajan korvauksen, minkä hän on myöntänyt aiheuttaneensa tai mikä on osoitettu hänen aiheuttamaksi lastausaamassa. Ostaja vastaa lisäselvitysajan korvauksesta purkaussatamassa.

Lisenssit

17. Myyjän tai vastaavasti ostajan on mahdollisimman pian kaupan päättämisen jälkeen annettava mahdollisesti tarvittavat vienti- tai tuontilisenssit ja ryhdyttävä kaikkiin tarpeellisiin toimenpiteisiin niiden saamiseksi. Kummankin sopijapuolen on sähköllä ilmoitettava lisenssin saannista toiselle sopijapuolelle. Lisenssimaksujen sekä tavaroiden viennin tai tuonnin yhteydessä suoritettavien vienti- tai tuontitullien sekä muiden maksujen ja verojen suorittaminen kuuluvat vastaavasti joko myyjälle tai ostajalle.

Jos jompikumpi sopijapuoli ei olisi saanut tarvittavaa lisenssiä viimeistään 21 päivää ennen määrätyn laivausajan ensimmäistä päivää tai jos lisenssianomus on hylätty taikka myönnetty lisenssi peruutettu ennen laivautusta, kysymyksessä olevan sopijapuolen on ilmoitettava siitä viipymättä sähköllä toiselle sopijapuolelle. Kummallakin sopijapuolella on tällöin oikeus purkaa sopimus, jolloin ensiksi mainitun sopijapuolen on ilmoitettava siitä yllä mainitussa sähkössään ja jälkimmäisen sopijapuolen heti tällaisen sähköksen saatuaan taikka, jos hän ei ole tällaista sähköä saanut, heti kun hän on jollakin muulla tavalla saanut tiedon asiasta.

**Omistus-
oikeuden
siirtyminen**

18. Omistusoikeuden tavaroihin on joka suhteessa katsottava siirtyneen ostajalle, kun tavarat on lastattu laivaan, kuitenkin sellaisin rajoituksin, että myyjällä on oikeus pidättää tavarat maksamattoman kauppahinnan vakuudeksi.

**Laivattuja
tavaroita
koskevat
moitteet**

19. Jotta moitteet olisivat päteviä, ostajan on esitettävä ne kirjallisesti myyjälle tai tämän agentille 15 kalenteripäivän kuluessa siitä, kun laivan lastin purkaminen on päättynyt. Paketoitujen tavaroiden osalta tämän määräajan tulee kuitenkin olla 5 kuukautta konoose-mentin allekirjoittamispäivästä lukien, edellyttäen että rempursi on avattu tämän sopimuksen ehtojen (Ks. sopimuksen lauseketta 3, Maksu) ja joka tapauksessa 1 kuukausi siitä, kun lastin purkaminen on päättynyt. Ostajan on yllä mainittuina määräaikoina säilytettävä tavarat tarpeellista huolellisuutta noudattaen. Moitteissa on ilmoitettava sekä väitettyjen virheiden tai puutteiden laatu ja laajuus, mainiten erikseen ne koot, joita moite koskee, ja tarkoittaako moite kuntoa vai laatua sekä minkä korvaussumman ostaja vaatii, jotta asia voitaisiin järjestää sovinnollista tietä.

Mikäli moite koskee laatua, on niiden erien, joista on tehty huomautuksia, oltava kokonaisuudessaan niiden henkilöiden käytettävissä, jotka tulevat ratkaisemaan riidan. Mikäli moite koskee kuntoa, sinistyminen mukaan luettuna, on vain niiden tavaroiden oltava edellä mainittujen henkilöiden käytettävissä, joista moite on esitetty.

Ostaja ei ole oikeutettu esittämään moitteita tavaroiden kunnon suhteen silloin, kun sopimuksessa on nimenomaan mainittu, että tavarat eivät ole laivauskuivia (»unseasoned»).

**Laivattuja
tavaroita
koskevat
erimielisyydet**

20. Mikäli laivatuista tavaroista syntyy erimielisyyttä, ostaja ei voi kieltäytyä vastaanottamasta lastia tai osaa siitä. Kaikki sellaiset riitakysymykset, joita ei ole voitu sovinnollisin järjestelyin selvittää 10 päivän kuluessa siitä, kun ostaja on esittänyt moitteen 19. kohdassa säädetyllä tavalla, on jäljempänä esitettyjen sääntöjen mukaan varta vasten valittujen henkilöiden ratkaistava Espanjassa, eikä tällaisessa menettelyssä tarvitse soveltaa välimiesmenettelyä Espanjassa voimassa olevan lain määräyksiä.

Mikäli sopijapuolet eivät riidan ratkaisemista varten pääse yksimielisyyteen yhden henkilön nimittämisestä, se on jätettävä kahden henkilön ratkaistavaksi, joista toisen valitsee myyjä ja toisen ostaja. Ilmoitukset on molemmissa tapauksissa tehtävä kirjeellä tai sähköllä agentille, ja nimittämisen on tapahduttava 7 päivän kuluessa tämän kohdan ensimmäisessä kappaleessa mainitun määräajan päättymisestä lukien. Jos ostaja laiminlyö tällaisen ilmoituksen tekemisen yllä olevan määräajan kuluessa, hän on menettänyt puhevaltansa asiassa. Mikäli myyjä puolestaan laiminlyö nimittämistä koskevan ilmoituksen tekemisen määräajan kuluessa, agentin on jollakin edellä mainituista tavoista ilmoitettava siitä heti ostajalle. Tämän on seitsemän päivän kuluessa tällaisen ilmoituksen saatuaan kirjallisesti pyydettävä, että Agrupación Nacional de Importadores de Maderas-järjestön puheenjohtaja tai, jos hän on estynyt, varapuheenjohtaja suorittaisi nimittämisen myyjän puolesta. Mikäli ostaja laiminlyö tällaisen pyynnön tekemisen määräajassa, hän on myös tässä tapauksessa menettänyt reklamaation edellyttämän puhevaltansa.

Mikäli nämä kaksi yllä mainitulla tavalla valittua välimiestä eivät 15 päivän kuluessa nimittämistään lukien ole päässeet yksimielisyyteen riidan ratkaisemisesta, heidän on mainitun ajan kuluessa nimitettävä kolmas välimies eli »umpire». Elleivät he voi päästä yksimielisyyteen tällaisen nimittämistä, kummankin välimiehen on edellä mainitun ajan kuluessa valittava yksi nimi 10 henkilöä käsittävistä luettelosta ja suoritettava arvanveto näiden kesken alla määrättyllä tavalla. Kun on kysymys Suomesta tapahtuvien toimitusten yhteydessä käytettävästä luettelosta, Suomen Sahanomistajajyhdistys valitsee siihen viisi henkilöä ja Agrupación Nacional de Importadores de Maderas puolestaan toiset viisi. Kun taas on kysymys Ruotsista tapahtuvien toimitusten yhteydessä käytettävästä luettelosta, Svenska Trävaruexportföreningen nimeää puolestaan siihen viisi henkilöä ja Agrupación Nacional de Importadores de Maderas toiset viisi. Arpa ratkaisee, kumpi näistä välimiesten nimeämistä henkilöistä yksin ratkaisee riidan. Jos tämä arvalla valittu henkilö olisi estynyt toimimasta umpirena, on sen välimiehen, joka tämän kolmannen välimiehen nimitti, nimitettävä uusi kolmas välimies edellä mainitun luettelon henkilöistä, ja tämän on silloin yksinään ratkaistava riita. Täten valittu umpire on oikeutettu, mutta ei velvollinen kutsumaan osapuolten valitsemaa välimiehet neuvotteluun. Kyseiset luettelot voidaan tarkistaa vuosittain toukokuun 1 päivänä, mutta vuoden kuluessa vapautuvat paikat on asianomaisen järjestön täytettävä.

Jos korvausvaatimus ei ylitä 200 Englannin puntia tai se koskee 125 kuutiometriä pienempää määrää ja jollei riitaa ole voitu sovinnollisin järjestelyin selvittää, se on jätettävä yhden ainoan henkilön ratkaistavaksi, joka sopijapuolten on nimitettävä 7 päivän kuluessa ensimmäisessä kappaleessa mainitun määräajan päättymisestä lukien. Jos sopijapuolet eivät ole päässeet yksimielisyyteen hänen valitsemisestaan määräajan kuluessa, hänet nimittää jommankumman sopijapuolen sitä pyytäessä Agrupación Nacional de Importadores de Maderas-järjestön puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja edellisessä kappaleessa mainittuihin luetteloihin otettujen henkilöiden joukosta.

Henkilö tai henkilöt, jotka edellä mainitulla tavalla valitaan ratkaisemaan riitakysymykset, on valittava puutavara-alan ammattimiesten piiristä ja heidän on oltava puolueettomia. Tämän vuoksi ei ostajan eikä myyjän omistaman liikkeen toimitusjohtajaa, osastopäällikköä, prokuristia eikä muutaakaan virkailijaa voida valita tällaiseen tehtävään, mutta muuten älköön toinen sopijapuoli jäävätkö toisen sopijapuolen valitsemaa henkilöä.

Edellä esitetyllä tavalla valittujen henkilöiden on mahdollisimman pian tarkastettava tavarat, joita moite koskee, mikäli he eivät tätä ennen ole selittäneet, että sellainen tarkastus on tarpeeton.

Sopijapuolille on varattava tilaisuus puhevallan käyttämiseen kirjallisesti tai suullisesti riidan ratkaisemiseen valitulle tai valituille henkilöille, elleivät sopijapuolet ole selittäneet luopuvansa tästä oikeudestaan. Milloin on kysymys tavarain kuntoa koskevasta eri-

mielisyydestä, tällainen puhevalta katsotaan käytetyksi, kun näille henkilöille suoraan tai agentin välityksellä on esitetty oma kanta, kummassakin tapauksessa viimeistään edellä mainittuja henkilöitä valittaessa.

Edellä mainitulla tavalla valittujen henkilöiden on määrättävä, miten riidan ratkaisemisesta aiheutuneet kustannukset on jaettava sopijapuolten kesken. Tällöin on myös otettava huomioon kummankin sopijapuolen pyrkimykset sovinnollisen ratkaisun aikaansaamiseksi.

Edellä mainitulla tavalla valittujen henkilöiden on ratkaistava riita parhaan kykynsä ja omanantuntonsa mukaan ja päätöksestä on ilmoitettava sopijapuolille niin pian kuin mahdollista. Päätös on laadittava kirjallisena, ja se on sen tai niiden henkilöiden allekirjoitettava, jotka ovat osallistuneet sen tekemiseen. Päätös on lopullinen, eikä siitä voida aineellisessa suhteessa valittaa.

Laivaamattomia tavaroita koskevat riidat

21. Mikäli ostetuista mutta laivaamattomista tavaroista syntyy riitaa, eikä sitä voida selvittää sovinnollisin järjestelyin, riita on ratkaistava väliviesmenettelyllä myyjän kotimaassa, Suomessa väliviesmenettelystä ja Ruotsissa väliviesmistä annetun lain mukaisesti kuitenkin sellaisin poikkeuksin, että sovellettavan lain määräysten asemesta noudatetaan seuraavaa:

Riidan ratkaisee kummankin sopijapuolen yhdessä valitsema välivies, tai elleivät sopijapuolet pääse hänen nimittämistään yksimielisyyteen, kolme väliviesistä, joista kumpikin sopijapuoli valitsee yhden väliviesin ja nämä väliviesit yhdessä valitsevat kolmannen väliviesin, joka toimii myös puheenjohtajana. Mikäli sopijapuolten valitsemat väliviesit eivät pääse yksimielisyyteen kolmannesta väliviesistä, tämän nimittämä Helsingissä toimiva Keskuskauppakamari silloin, kun väliviesmenettely tapahtuu Suomessa ja Tukholmassa toimivan Sveriges Tekniskt-Industriella Skiljedomsinstitut-nimisen laitoksen hallitus silloin, kun väliviesmenettely tapahtuu Ruotsissa. Kolmannella väliviesillä tulee olla erikois pätevyys voidakseen puheenjohtajana osallistua kysymyksessä olevaa laatua olevien riitojen ratkaisuun.

Mikäli se sopijapuoli, joka on saanut vastapuolen ilmoituksen tämän nimittämästä väliviesistä ja kehotuksen valita oman väliviesinsä, ei 15 päivän kuluessa tämän jälkeen ole ilmoittanut toiselle sopijapuolelle valitsemansa väliviesin nimeä, väliviesin nimittää vastapuolen sitä pyytäneenä silloin, kun laiminlyönyt sopijapuoli on ostaja, Agrupación Nacional de Importadores de Maderasjärjestön puheenjohtaja tai tämän estyneenä ollessa varapuheenjohtaja ja silloin, kun laiminlyönyt sopijapuoli on myyjä, Suomen Sahanomistajayhdistys, jos myyjä on suomalainen ja Svenska Trävaruexportförningen, jos myyjä on ruotsalainen.

Vahingonkorvauksen suorittaminen

22. Niissä tapauksissa, jolloin 20. ja 21. §:n mukaisesti tehty päätös edellyttää vahingonkorvauksen maksamista, se on suoritettava viimeistään 30 päivän kuluessa siitä, kun päätös on saatettu vahingonkorvausvelvollisen tietoon.

Tiedotukset

23. Silloin kun ostajalle sopimuksen nojalla on myönnetty valintaoikeus tai on edellytetty, että hän saattaa joutua antamaan tai hänen on annettava tiedonanto myyjälle, ostajan tällaista ilmoitusta sopimuksessa nimeltä mainitulle agentille on pidettävä a) valintaoikeuden käyttämisenä tai b) kun on kysymys jostakin muusta asiasta, myyjälle siitä tehtynä riittävänä ilmoituksena. Vastaavasti agentin ilmoitusta ostajalle on pidettävä riittävänä ilmoituksena myyjältä. Aina silloin kun tässä sopimuksessa tai sen Yleishdoissa esiintyy sana »sähkö», sillä tarkoitetaan myös »telexiä».